

Dlaczego warto czytać Sienkiewicza?

Henryk Sienkiewicz jest polskim noblistą, autorem wielu znanych powieści, nowel, jest uznanym i poważanym artystą w świecie pisarzy. Pomimo tego, że styl, w jakim przedstawia polskich bohaterów oraz wydarzenia historyczne, bywa kontrowersyjny, wiele osób zarówno dorosłych, jak i młodych sięga po jego spuściznę twórczą jako źródło wiedzy oraz rozrywki.

Historycy są zgodni, iż pewne fakty w utworach Sienkiewicza zostały ukazane, być może, na potrzeby literackie i odbiegają od rzeczywistości. Niemniej jednak, powieści Henryka Sienkiewicza nie są literaturą faktu, są natomiast literaturą z beletrystycznym rozwinięciem faktów i zdarzeń historycznych i nawet, jeśli momentami fikcja literacka ma przewagę nad realnymi wydarzeniami, to śmiało można zaryzykować stwierdzenie, iż wielu młodych ludzi uczy się historii z jego dzieł. Przykładem jest "Trylogia"-epicka powieść historyczna, której akcja toczy się w XVII wieku. Był to trudny politycznie czas dla Polski, która stała na skraju klęski. Sienkiewicz przybliżył nam sylwetki postaci historycznych ukazanych właśnie w "Trylogii": m.in. królów polskich, znanych szlachciców, magnatów. Obszernie opisuje pewne wydarzenia historyczne, które miały miejsce w rzeczywistości. Książka jest przede wszystkim bogatym źródłem obyczajowości szlacheckiej oraz wiedzy o epoce, w której została osadzona akcja.

Należy pamiętać, że Henryk Sienkiewicz tworzył, podczas gdy Polska była pod zaborami, więc jego dzieła, oprócz funkcji dydaktycznej, miały także na celu podnosić na duchu oraz motywować do działania. Dlatego też kreuje on siedemnastowieczną rzeczywistość i akcję swoich powieści tak, żeby tchnąć nadzieje w Polaków żyjących pod zaborami. Temu też służą obszernie opisy wygranych walk, a porażki są zaledwie sygnalizowane. Szlachcice, tacy jak: Wołodyjowski, Skrzetuski czy Kmicic, są ukazani niemalże jak nieśmiertelni herosi. Dla przykładu: bitwa o Jasną Górę, z historycznego punktu widzenia, być może nie była aż tak ważnym starciem, jak opisuje autor *Potopu*. Czytając ten fragment, który notabene zajmuje aż 8 rozdziałów, odnosi się wręcz wrażenie, że obrońcy Częstochowy są nadludzy, a siły polskie niezniszczalne. Autor tworzy „ku pokrzepieniu serc”, przypomina polskiemu narodowi, żyjącemu pod zaborem, o jego wspaniałej przeszłości, o duchu walki i ciągle wielkich możliwościach.

Sienkiewicz zachwyca swoją polszczyzną. Aby zbliżyć utwór do realiów opisywanej epoki, zarówno w „Trylogii”, jak i „*Krzyżkach*”, zwłaszcza w wypowiedziach postaci, ale także i w narracji wykorzystuje archaizację. W "Trylogii" widać to szczególnie, posługuje się wyrazami charakterystycznymi dla XVII-wiecznej polszczyzny, wprowadza wiele makaronizmów. Przy tym wszystkim należy zaznaczyć, że język utworu jest prosty, komunikatywny i łatwo przyswajalny dla czytelnika. W czytelny i barwny sposób autor opisuje sceny batalistyczne, nie szczędzi nam również brutalnych scen: krew się leje, ludzie są rozczłonkowywani, wbijani na pal i pozbawiani oczu. Niemniej - jego proza nie powoduje w czytelniku wstrętu, a wręcz przeciwnie: dostarcza mu swoistej przyjemności.

Utwory Sienkiewicza są wielowątkowe. I tak, w treści historyczno-patriotyczne wplatają się wątki miłosne. Taka właśnie jest historia uczucia Kmicica i Oleńki Billewiczówny, pełna dramatyzmu i zwrotów akcji. Autor niezwykle ciekawie opisuje przemianę Kmicica: z nieokiełznanego zbója, siłą biorącego, to, czego zapragnie, pod wpływem wielkiego uczucia staje się wzorowym przykładem rycerza.

„*Quo Vadis*”, to esencja sztuki pisarskiej H. Sienkiewicza, której fabuła osadzona jest w starożytnym Rzymie i ukazuje nadejście ery chrześcijaństwa. Książka stała się bestsellerem wszechczasów literatury światowej, została przetłumaczona na ponad 50 języków. Jest również przykładem na uniwersalność twórczości Sienkiewicza, który porzucając wątki i sprawy iście polskie, wpisał się w dziedzictwo literatury światowej. Nie bez przyczyny właśnie ta książka głównie przyczyniła się do tego, że autor został doceniony na arenie międzynarodowej i dostał nagrodę Nobla za „wybitne osiągnięcia pisarskie w literaturze epickiej”. Warto wspomnieć o wielkim wysiłku intelektualnym pisarza, który poświęcił się, zgłębiając fakty historyczne, żeby wiernie oddać obraz upadku cesarstwa rzymskiego, początku ery chrześcijan oraz klimat tamtej epoki.

Kolejnym przykładem uniwersalizmu twórczości Sienkiewicza oraz tego, iż adresuje swoją twórczość zarówno do młodego, jak i dorosłego, jest „*W pustyni i w puszczy*”, która jest jedną z pierwszych lektur, czytanych w szkole.

O sukcesie pisarza świadczy również chęć ekranizacji jego powieści. Powstało wiele adaptacji filmowych dzieł Sienkiewicza. Świadczy to nie tylko o geniuszu pisarza, ale również o zapotrzebowaniu wśród społeczności polskiej na ekranizację jego dzieł.

Reasumując, twórczość Sienkiewicza powinna zostać doceniona przez każdego. Jest ona na tyle bogata i różnorodna, że każdy w niej znajdzie coś dla siebie. Czym by była nasza kultura bez Kmicica, Wołodyjowskiego, Zagłoby czy Oleńki i wielu innych postaci, jak i wielu cytatów, powiedzeń, które na trwałe wpisały się w nasz język, jak choćby „Kończ....Waść! Wstydu oszczędź”.